

Tweede Kamercommissie Digitale Zaken
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp : Input Debat Digitale Inclusie 23 januari 2025
Datum : 15 januari 2025
Referentie : 25-0968
Inlichtingen bij : C. Sadée, c.sadee@iederin.nl

Geachte leden van de Tweede Kamercommissie Digitale Zaken,

Op 23 januari debatteert u met Staatssecretaris Szabó over digitale inclusie.

Voor de 4,5 miljoen mensen met een verstandelijke of fysieke beperking, visuele en/of auditieve beperking, psychische kwetsbaarheid, laaggeletterden en ouderen is een structureel toegankelijke en begrijpelijke (digitale) samenleving noodzakelijk. Immers dát bepaalt hun zelfstandige deelname aan de samenleving. Het GebruikersNetwerk Digitale Inclusie komt op voor hun belangen.

'Ons Digitaal Fundament' – door uw commissie opgesteld - doet aanbevelingen voor de digitaliseringsstrategie van Staatssecretaris Szabó. Het document wordt als initiatiefnota in het voorjaar ingediend. De aanbeveling dat de digitale overheid voor iedereen toegankelijk moet zijn, wordt door het GebruikersNetwerk onderschreven. Maar ons geduld is ook op. Het Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO) trad in 2018 in werking. Anno 2025 is slechts 5,9 procent van de overheidswebsites en – apps volledig toegankelijk en 24,6 procent gedeeltelijk.

Wij geven u graag onderstaande punten mee voor het debat en de initiatiefnota:

1. Zorg voor werkend toezicht eind 2025
2. Verplicht leveranciers toegankelijk te ontwerpen en bouwen
3. Kom met tijdspad voor wettelijk regelen digitale toegankelijkheid in zorg en onderwijs
4. Zorg voor toegankelijke inzet van AI
5. Check voortgang wettelijk borging DigiD voor vertegenwoordigers
6. Betrek ervaringsdeskundigen structureel bij web- en appontwerp overheid

Zorg voor werkend toezicht eind 2025

Het toezicht op het Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid (BDTO) had in 2018 al geregeld moeten zijn. Na zes jaar is dit nog steeds niet het geval. Plannen voor het vormgeven van het toezicht belanden in een bureaula bij het Ministerie van BZK. Zoals recent het Transitieplan Toezicht.

Wilt u de Staatsecretaris vragen:

- Ervoor te zorgen dat het toezicht uiterlijk eind 2025 werkend is.
- De kamer tussentijds te rapporteren over de voortgang.
- Signaleringsbrieven te blijven sturen aan overheden die niet voldoen aan de wet.

Verplicht leveranciers om toegankelijk te ontwerpen en bouwen

Als leveranciers toegankelijk gaan ontwerpen en bouwen worden grote stappen voorwaarts gezet. Zorg daarom dat leveranciers aan de overheid verplicht - met een onafhankelijk onderzoek - aantonen dat hun digitale producten en diensten voldoen aan de toegankelijkheidseisen. Dit bewijs is een voorwaarde voor deelname aan het inkoopproces voorafgaande aan de opdracht. Gebruik hiervoor de succesvolle aanpak uit de VS (Voluntary Product Accessibility Template (VPAT)).

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe hij leveranciers gaat verplichten om aan te tonen dat hun digitale producten en diensten toegankelijk zijn, naar voorbeeld van de VPAT uit de VS.
- In 2025 met een plan en tijdspad te komen hiervoor.

Kom met tijdspad voor wettelijk regelen digitale toegankelijkheid zorg en onderwijs

De digitalisering in zowel de zorg als het onderwijs verloopt razendsnel. Vanwege hun situatie krijgen de mensen voor wie wij opkomen hier bovengemiddeld mee te maken. In de zorg lopen zij bijvoorbeeld aan tegen ontoegankelijke zorgportalen, persoonlijke gezondheidsomgevingen (PGO's) en apps. In het onderwijs krijgen zij te maken met ontoegankelijke leeromgevingen, leerlingvolgsystemen en leermiddelen. Mensen hebben daardoor geen inzage in hun eigen medisch dossier of ze vallen uit op school of tijdens hun studie. In de aangenomen motie Ceder (november 2024) is de regering gevraagd de Europese toegankelijkheidsakte ook te verwerken in relevante wet- en regelgeving op het gebied van zorg en onderwijs. Gezien het essentiële karakter is het toevoegen van de sectoren zorg en onderwijs aan het BDTO ook een passende mogelijkheid.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Concreet te maken hoe hij de motie Ceder gaat uitvoeren.
- Een plan met tijdspad op te stellen voor het wettelijk regelen van de toegankelijkheid in zorg en onderwijs
- In de tussentijd het 'digitale landschap' in de zorg en het onderwijs inzichtelijk te maken overeenkomstig het dashboard digitale toegankelijkheid overheid.

Zorg voor inclusieve inzet van kunstmatige intelligentie (AI)

De staatssecretaris heeft de verwachting uitgesproken dat AI *'in al de haarvaten van onze uitvoeringsprocessen gaat zitten.'* Het Gebruikersnetwerk gelooft dat AI kan bijdragen aan efficiëntere uitvoeringsprocessen. Maar AI-toepassingen die niet op basis van de menselijke diversiteit zijn ontworpen kunnen uitsluiting en discriminatie van reeds achtergestelde mensen juist vergroten. Denk aan mensen met een beperking, vrouwen, mensen van kleur, etnische minderheden en ouderen. Daarom is het belangrijk dat AI-toepassingen - bij zowel besluitvormingsprocessen als uitvoeringsprocessen - worden ontwikkeld met een 'Design for All'-benadering. Ze moeten worden gebruikt op een manier die het recht op non-discriminatie, gelijkheid en privacy eerbiedigt.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe hij ervoor zorgt dat AI-toepassingen inclusief en toegankelijk worden ontwikkeld en ingezet volgens het 'Design for all' principe.
- Hoe hij mensen met een beperking en andere groepen die uitsluiting en discriminatie ervaren, betreft bij de ontwikkeling van de AI-toepassingen.

Check voortgang wettelijke borging DigiD voor wettelijk vertegenwoordigers

Voor wettelijk vertegenwoordigers van bijvoorbeeld mensen met een (ernstige) verstandelijke beperking of psychische aandoening is het gebruik van DigiD nog steeds niet geregeld. Wettelijk vertegenwoordigers zijn daarom noodgedwongen in overtreding bij het gebruik van de DigiD van hun naaste. Of zijn onnodig veel tijd kwijt omdat ze zaken niet digitaal kunnen regelen. In 2018 heeft de toenmalige staatssecretaris de Kamer schriftelijk toegezegd dit te regelen. Dat is niet gebeurd. Ook staatssecretaris Van Huffelen is haar belofte dit eind 2023 te regelen niet nagekomen. In november 2024 is de motie Ceder aangenomen die de regering 'verzoekt voor het zomerreces van 2025 met een wettelijk geborgde oplossing te komen, en de Kamer in het eerste kwartaal van 2025 over de voortgang te informeren'.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- De kamer in het eerste kwartaal concreet te informeren over de stappen die zijn gezet om voor het zomerreces een werkende oplossing te hebben
- Hoe hij mensen met een beperking en hun vertegenwoordigende organisaties bij dit proces betreft.

Betrek ervaringsdeskundigen structureel bij web- en appontwerp overheid

Gebruiksvriendelijkheid en begrijpelijkheid zijn – naast technische toegankelijkheid – essentieel voor het kunnen gebruiken van een website of app. Want websites en apps die toegankelijk zijn, zijn niet automatisch goed bruikbaar. Het samen ontwerpen en bouwen van websites en apps met ervaringsdeskundigen is daarom een must.

Wilt u de staatssecretaris vragen:

- Hoe hij ervoor gaat zorgen dat ervaringsdeskundigen structureel betrokken worden bij het ontwerpen van overheidswebsites en -apps

Het GebruikersNetwerk Digitale Inclusie werkt graag met u en het kabinet samen aan de verbetering van de digitale toegankelijkheid. Wij gaan graag met u in gesprek en hopen dat u onze input meeneemt in uw werk in de Kamer. Wij wensen u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

Illya Soffer
Directeur Ieder(in)

The logo for Ieder(in) consists of the text "ieder(in)" in a white, lowercase, sans-serif font, centered on a dark brown rectangular background.

Mede namens:

